

Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi: 17.05.2024

Kabul Tarihi: 23.06.2024

Yayın Tarihi: 30.06.2024

Yazıt Kùltür Bilimleri Dergisi, 2024, 4(1): 148-158

Research Article

Received Date: 17.05.2024

Accepted Date: 23.06.2024

Published Date: 30.06.2024

DOI Number: 10.59902/yazit.1485929

16. YÜZYIL ŐAIRİ BEHİŐTİ'NİN DİVANI'NDA YER ALMAYAN İKİ ŞİİRİ: BİR TAHMİS, BİR TEVHİD*

Two Poems of the 16th Century Poet Behiştî Not Included in His Divan: A
Tahmis, A Tevhid

Emine BOZ*

ÖZ

Eski Türk edebiyatı dendiğinde akıllara öncelikle Őairlerimiz ve divanları gelmektedir. Tabii her Şairin divanı olmadığı gibi divanı olan Őairlerimizin de divanlarında olmayan bazı Şiirlerinin, Şiir mecmualarında bulunduğu gör÷lmektedir. Bahsedilen bu durumlar Őairden kaynaklı olabileceği gibi zamanla eserlerde oluşan yıpranmalardan dolayı da olabilmektedir. Divanlarda yer almayan fakat Şiir mecmualarında rastladığımız Şiir ya da Şiirlerin ya Şair tarafından bilerek divana alınmamıő yahut divan tertip edildikten sonra yazılmış olması ihtimali söz konusudur. İkinci bir durum ise divanı olmayan Őairlerdir. Bu gibi durumlarda divanı olmayan fakat çeşitli Şiir mecmualarında Şiirleri bulunan Şairlerin ortaya çıkan Şiirlerinin tertibiyle günümüzde bir divan oluşturulması mümkün olabilmektedir. Yukarıdaki duruma en güzel örnek 16. asır Őairlerinden Behiştî'dir. Şairin Şiirleri günümüze mecmualar taranarak bir araya getirilmiőtir. Makalemizde, Behiştî'nin tertiplenen divanında yer almayan fakat Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi Ali Nihat Tarlan Koleksiyonu 62 Numarada Kayıtlı "Mecmü'a-i Eş'ar" isimli Şiir mecmuasında tespit edilen biri tahmis diğer mesnevi nazım Şekliyle yazılan tevhidinin tanıtılması amaçlanmıőtir. Şiirlerin Şair Behiştî'ye aitliği, öncelikle mecmuadaki diğer Behiştî mahlaslı Őiirlerden dördünün tertiplenen divanda bulunmasıyla daha sonra ise inceleme esnasında Şekil aısından yapılan karőılaőtırma ve Şairin etkilenip tahmis yazdığı Şairlerin tespiti sırasında yakalanan ipuçlarıyla belirlenmiőtir.

Anahtar Sözcükler: mecmua, divan, tahmis, tevhid, mesnevi, Şair

ABSTRACT

When Old Turkish Literature is mentioned, first of all, our poets and their divans come to mind. Of course, not every poet has a divan, and it is seen that some of the poems of our poets who have a divan, which are not in their divans, are in poetry journals. These mentioned situations may be due to the poet or to the wear and tear that occurs in the works over time. It is possible that the poem or poems that are not included in the divans but that we encounter in poetry journals were either not included in the divan deliberately by the poet or were written after the divan was organized. A second situation is the poets who do

* Bu makale Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda hazırlanan *Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi Ali Nihat Tarlan Koleksiyonu 62 Numarada Kayıtlı Mecmü'a-i Eş'ar'ın, Mecmuaların Sistematiik Tasnifi Projesine Göre Tasnifi (150^b-197^a)* başlıklı Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Çanakkale-Türkiye. E-posta: bozemine58@gmail.com. ORCID: 0000-0002-0787-1445.

not have a divan. In such cases, it is possible to create a divan today by arranging the poems of poets who do not have a divan but have poems in various poetry journals. The best example of the above situation is Behişti, one of the 16th-century poets. The poet's poems have been brought together by scanning contemporary journals. In our article, it is aimed to introduce the tevhid, one written in tahmis and the other in mesnevi verse, which is not included in Behişti's organized divan, but was found in the poetry journal named "Mecmû'a-i Eş'ar" registered in the Suleymaniye Manuscript Library Ali Nihat Tarlan Collection Number 62. The belonging of the poems to the poet Behişti was determined firstly by the presence of four of the other poems with the pseudonym of Behişti in the journal, and then by the comparison made in terms of form during the examination and by the clues caught during the identification of the poets to whom the poet was influenced and wrote tahmis.

Keywords: journal, divan, tahmis, tevhid, mesnevi, poet

Giriş

Mecmualar, ilerinde barındırdıkları malzeme nedeniyle edebiyat tarihimiz ve araştırmacıları açısından önem taşıyan eserlerdir. İçeriklerine göre, "Dua Mecmuaları", "Güfte Mecmuaları", "Fevâid Mecmuaları", "Risâle Mecmuaları", "Şiir Mecmuaları", "Fetvâ Mecmuaları" vb. isimler alan bu eserler, müretteplerinin şahsi beğenilerine göre derlenerek oluşturulmaktadır. Her biri kendi özelinde önem taşıyan bu çeşitlilik arasında bizim konumuzu ilgilendiren ise bir şiir mecmuasıdır.

Şiir mecmuaları, kütüphane kayıtlarında "mecnûa-i eş'âr" veya "mecnû'atü'l- eş'âr" olarak yer almaktadır. İçerisinde barındırdığı şiirler üzerinden birçok konuda bugün edebiyat tarihi araştırmalarına önemli derecede kaynaklık eden bu eserler incelendiğinde, adı unutulmuş bir şaire ve şiirine yahut bilinen bir şairin daha önce bilinmeyen bir şiirine, yeni vezin kalıplarına ve nazım şekillerinin farklı örneklerine, zaman zaman şairlerin hayatlarıyla ilgili bilgilere (Köksal, 2012: 417-419) bu eserler aracılığıyla ulaşmak mümkündür.

Bu noktada araştırmalarımıza yön verecek ve bir st noktaya taşıyacak olan çalışmalar düzenlenmektedir. Bu konuda ne çıkan, M. Fatih Köksal'ın şiir mecmuaları üzerine yürüttüğü "Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi" isimli çalışma edebiyat tarihi araştırmacılarına ışık tutan önemli bir projedir (URL-1). Bunun yanında incelenen mecmualarda, yukarıda saydığımız yeni bilgilere ulaşan yahut mecmuaların tasnifine dair araştırmacıların ele aldıkları diğer çalışmalar da (Köksal, 2013; Ceylan, 2023; Uçar, 2022) bu konuya ışık tutmaktadır.

Bizim alışmamızda ise yukarıda zikrettiğimiz, "bilinen bir şairin bilinmeyen bir şiiri" zeline, Behişti'nin Divan'ında yer almayan iki şiiri tanıtılacaktır. Bunun öncesinde değinmemiz gereken konu şairin divanının mahiyeti ve yaptığımız çalışmanın önemidir. Behişti Divanı, şairin kendisi tarafından oluşturulan bir divan değildir. Yaşar Aydemir tarafından çeşitli mecmualar taranıp, ilerinden Behişti'ye ait olduğu tespit edilen şiirler derlenip bir divan haline getirilmiştir (Aydemir, 2018). Çeşitli şiir mecmualarının incelenip bir şairin divanını oluşturmak bugünün

edebiyat tarihi çalışmalarına ve araştırmacılarına büyük katkı sunmaktadır. Bu doğrultuda ise çalışmamızda tanıtacağımız Őiirler ile hem mecmua çalışmalarına, araştırmacılarına hem de Behişti'ye ait tertiplenen divana bizim de bir katkımızın bulunması amaçlanmıştır.

Hali hazırda üzerinde yüksek lisans tezi yaptığımız "Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi Ali Nihat Tarlan Koleksiyonu 62 Numarada Kayıtlı Mecmü'a-i Eş'ar'ın, 150^b-197^b varaklarının incelenmesi sırasında Behişti mahlaslı iki Şiirin zikredilen Şaire ait tertiplenen divanda olmadığı tespit edilmiştir. Bu Őiirlerden, "Ėzel-i Ėayāli Tahmis-i Behişti" başlıklı tahmis, mecmuanın 157^b; mesnevi nazım Şekliyle yazılmış, başlığı bulunmayan fakat Behişti mahlası bulunan tevhid ise mecmuanın 177^b-179^a varaklarında yer almaktadır. Fakat sözü edilen Őiirlere ve Behişti'ye aitliği üzerinde yapılan tespitlerimize aşağıda değinileceği için öncesinde yer aldıkları Mecmü'a-i Eş'ar'ın özelliklerini kısaca vermek yerinde olacaktır.

Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi Ali Nihat Tarlan Koleksiyonu 62 Numarada Kayıtlı Mecmü'a-i Eş'ar

Mecmua toplam 200 varak olup içerisinde çoğunlukla 15-17. yy arası Şairlerin Őiirlerini barındırmaktadır. Orta kısımlarda bulunan Őiirler tahribata uğramamış fakat derkenarların alt kısımlarında yer alan Şiirlerin bazı beyitleri, nüshada zamanla oluşan yıpranmalar sonucu okunamaz hale gelmiştir. Ayrıca mecmua içerisinde yer alan Őiirler belli bir sıra gözetilmeksizin yerleştirilmiştir. Bir Şairin birden fazla Şiiri arka arkaya gelebildiği gibi farklı varaklara da dağıtıldığı görölmüştür. Şiirlerin çoğuna başlık atılmış fakat başlıksız bulunan Őiirler de mevcuttur. Başlıklar ve mahlaslar sürh mürekkeple yazılmıştır. Şiirlerin dili çoğunlukla Türkçe olup az miktarda Şiir Arapça yahut Farsçadır. Mecmuanın sonlarında Şiir dışında, dua, ilaç tarifi gibi farklı yapılar da bulunmaktadır.

İnceleme

Öncelikle Şiirlerin sözü edilen Şaire aitliği ve bu tespiti nasıl yaptığımız konusunda akıllarda bir soru işareti bırakabilir. Elbette bu gayet olağan bir durumdur. Çünkü sözü edilen Şair günümüzden çok uzun zaman önce yaşamış ve yazdığı Őiirler o zamanlarda elimizdeki mecmuaya dahil olmuştur. Bu açıdan bakıldığında söylenecek her tespitinin kesinliklerinin yanında az da olsa Őüphe payı elbette ki olacaktır.

Bu tür incelemelerde dikkat edilen önemli husus, yalnızca mahlastan değil metin tanıklığından hareket ederek bir Şairin mecmuada 5 Şiiri varsa bunların en azından birinin ilgili Şairin divanında da bulunuyor olmasıdır (Kolunsağ, 2023:89). Buradan yola çıkarak mecmua içerisindeki diğer Behişti mahlaslı Őiirler incelenmiş, karşımıza çıkan bu Őiirlerden, mecmuanın 87^a, 99^b, 100^a yüzlerinde "Behişti Fermāyed" başlığı altında bulunan 3 Şiir ve mecmuanın 113^b yüzünde "Nağire-i Behişti" başlığı altında (İnceoğlu, 2023:111) yer alan bir Şiir olmak üzere toplam dört Şiirin tertiplenen divanda yer aldığı görölmüştür. Dolayısıyla çalışmamıza

konu olan diğer iki Şiirin de aynı mahlaslı farklı bir Şaire değil divanı tertiplenen BehiŐti'ye aitliği noktasında bizim ilk dayanağımız ortaya çıkmıŐ bulunmaktadı. Bundan sonra izlenilen yol Şiirlerin Őekilsel ve iğerik aından incelenmesi, beraberinde divan içerisindeki diğer Şiirlerle karşılaştırılması ve Şairin etkilenip Şiir yazdığı Şairlerin tespiti Őeklinde ilerlemiŐtir.

Hayâli'ye Yapılan Tahmis

Mecmuanın 157^b sayfasında, "Ėazel-i Hayâli Tahmis-i BehiŐti" baŐlıđı altında bulunan Őiir aruzun fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün kalıbıyla yazılmıŐ olup beŐ bendden oluŐmaktadır. Őiir bir tahmis olduğu için BehiŐti'ye aidiyeti sorgulanırken dikkati ilk çeken, BehiŐti'nin etkilenip Őiir yazdığı Őairlerdir. Tertipli divanda, BehiŐti'nin etkilendiği Őairler zikredilirken bunlardan birinin Hayâli Bey olduğu söylenmektedir (Aydemir, 2018:24). Hal böyleyken Őairimizin etkilenip tahmis yazdığı diğer Őairler gibi Hayâli'ye de bir tahmis yazmıŐ olması ihtimal dahiline girmektedir. Sonrasında bakılacak yer kelime kadrosudur. Tahmisin kelime kadrosu ile Őairin divanındaki diğer Őiirleri arasında uyum olduğunu söylemek mümkündür. Adı gečen Őiir aŐađıda sunulmuŐtur:

Ėazel-i Hayâli Tahmis-i BehiŐti

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ė Andelibâsa yeter kaħr ile nâlân it beni
Aç ümidüm Ėoncasın gül gibi Ėandân it beni
ĖaŐılı ya billü ma' mür it ya virân it beni
Ey felek ya hem-niŐin-i bezm-i cânân it beni
Cür' a gibi ya kara toprağa yeksân it beni

Cânuma kâr eyleyenden Ėasret-i didâr-ı yâr
İŐtiyâķum Ėadden aŐdı Ėalmanı Őabr u Ėarâr
Ėâke yüz urdum düŐüp sâyet gibi bi-iğtiyâr
Sâye-i divâra Ėırmânım esir-i intizâr
Ol güneŐ ruŐsârı peydâ eyle pinhân it beni

Düd-ı âhumdan keder virdüm sipihrüh rüyına
Yir yüzün Ėarķ eyledüm eŐk-i revânım cüyına
Dimezem ben teŐneyi Ėandur viŐâlün Őuyına
OĖmadıķ baŐum sifâl olsun kilâb-ı küyına
Bu sa' âdetle der-i dil-berde miħmân it beni

Eyleyüp Ė aŐķuĖâteŐ-i süzânını
Cismüh Ėâkister itdi Ėâne-i virânını
Dest-gir ol ey Őabâ unutma benden yanını
Kim gelirse küy-ı cânândan öpem dâmânını
Ėâkden Ėaldır Ėubâr-ı râh-ı cânân it beni

Müdde‘î egri nazar kılsa hasedden yüz dürüp
Zahmete girme o nādānı vilāyetden sürüp
Bî-vücūd eyle bu sūzānı Behiştî öldürüp
Didi her beytüm Hayālî düşmenüñ reşkin görüp
Gerdenine düşmenüñ bir tîğ-ı bürrān it beni

Tevhid

Mecmuanın 177^b sayfasında başlıksız bir şekilde bulunan tevhid, toplamda 58 beyitten oluşmaktadır. Fe‘ülün fe‘ülün fe‘ülün fe‘ül kalıbıyla yazılmış olan tevhid, mesnevi nazım şekli gözetilerek kaleme alınmıştır. Şiirin Behiştî’ye aidiyeti hususunda nazım şekli dikkati çeken ilk nokta olmaktadır. Buradan yola çıkarak şairin divanına baktığımızda mevcut kasidelerinden üçüncüsünün 13 beyitlik nesib kısmının mesnevi nazım şekliyle yazıldığı görülmektedir (Aydemir, 2018:45). Yani Behiştî, kasidelerinde mesnevi nazım şeklini kullanan bir şairdir. Ele aldığımız tevhidin mesneviyle yazılmış olması da bu duruma uygundur. Adı geçen şiir aşağıda sunulmuştur:

Fe‘ülün fe‘ülün fe‘ülün fe‘ül

- 1 Sipās u sitāyiş aḡadur sezā
Ki zātı vücūdın ide iktizā

Bir evvel durur ibtidā yok aḡa
Bir āḡir durur intihā yok aḡa

Ne ṭanzīr ile zātı taḡyīr olur
Ne tavşif ile vaşfi takrīr olur

Bulınmaz aḡa güft u gūy ile rāh
Olur zātdan bahş kılmak günah

- 5 Ḳabul iden icāb-ı nādān olur
Peşimān olup işi ḡüsrān olur

Ne kim istese ḡādir-i ber-kemāl
Meşiyet anuḡ ḡayra yok ihtimal

Muḡarrer durur çünki vaşfi kıdem
Muḡaḡkaḡ aḡa ṭārī olmaz ‘adem

Ne ‘aynī vü ne ḡayrī oldı şifāt
Bu deḡlödür ancaḡ bilindügi zāt

Ulūhiyyetde yok aḡa nazīr
Delilüm ‘alā külli şey‘ in ḡādir

10 Delil olmasa dağı kim var ilāh
Olur řalbi her ādemīnūñ gūvāh

Çü yok vağdetinde anuğ iřtibāh
Ne hācet bađa hūccet olmak gūvāh

Felekler dönüp şurduğı bu zemīn
Anuđ hūccet ü hiddetidür hemīn

Şaçan günehini fikr ide ‘aql-ı nās
Bir olur řinās ehli vü nā-řinās

Bülendi vü pesti dinlemez ağa
Bir iřlāk ile hāzır ola mı revan

15 Muķayyed olacak mı muşlak ‘azīz
Bu sözi dimez olan ehl-i temiz

Müstemī durur ‘ayn-ı āsmā hemān
Bu mebāhışde ‘ākıllar itmez gümān

Anuđ pertev-i hūsnidür āftāb
Ki nūrınuđ olmaz hicābı seřāb

Anuğdur emāiyetle ihyā hemān
Şerāyit mu‘iddāt ey rāzdan

Nihān āřkār u derūn u birūn
Bu eřyāya luřfi anuđ rehnümūn

20 Çü her hūkmidür hikmeti müřtemil
İřā‘ at gerek ki olmayasın hācīl

Hezār āferīn āferīnindeye
Ki feyzi irür mürdeye zindeye

Bu āb ile āteř bu bād ile hāk
Olur luşfıyla anuğ çeşm-i pāk

Kimine sipihri ider pāye-gāh
Kiminūñ ider meskenin tīre-çāh

Külāhını eyler kiminūñ külāh
Gedā iken eyler kimin pādřāh

25 Kiminüñ kılleb-i kâlbini çün çerâğ
Kıomaz kimisinüñ yüreginde yâğ

Şu yüzinde her naqşı taşvîr ider
‘ Adem levhi üstünde tahtîr ider

Siyeh sengi oldur iden la‘ l-i nâb
Kılan zerre‘ i oldur âftâb

Gedâyı ider gâh olur pâdşâh
İder pâdşâhı gehi hâk-i râh

Anuñ emr ü nehyine olmaz su‘ âl
İtâ‘ atden ayruğa yoğdur mecal

30 Meyâncı süz in‘ âmı ‘ âm-ı müdâm
İrür ‘ âmm u hâşşa ‘ aţası tamam

Çü luţf-ı kerîme bahâne gerek
Anuñ lâzımıdur bahâne gerek

Hâkîr olup oldu be-ğâyet fakîr
İlâhî Behiştî‘ ye ol dest-gîr

Hüdâyâ beni yoğdan itdün çü var
Kemâl iledür tã‘ âte iktidar

Per olsun dil ü câna hâbb-ı ‘ amel
Ki gâyet yavuz râh-ı zendür kesel

35 Cihândan beni eyleyüp bî-niyâz
Gözümü açup eylegil ehl-i râz

İdüp ğayb ‘ âlemlerinden hâbîr
Niçe bir olam aņma eyle başîr

Bu dünyâ denîdür aņı dūna vir
Bizüm gibiye ma‘ rifet de yîter

Olur hıubb-ı câh ile çün meyl ü mâl
Sebeb gelmege kâlbe dâ‘ im melal

Melâletden oldum dile vir sürür
Ki ide sürür ile cânum hıuzür

40 İrişmez çü dervîşe havf u hazen
Niçe bir çekem fânî içün mihen

Çü maḥzâ-i ḥayâl oldı ḥâl-i cihân
Gerek nâmdâr ol gerek kâmrân

Olur âdemî ‘ âkıbet çün helâk
Serîr ile birdür aña ḥâk-i pâk

Geçen geçdi geçse gerekdür gelen
Bir iki gün içün nedür bu hazen

Uludan kiçiden kesüp ihtiyâc
Vireyüm kemâl ile fazla revâc

45 Dutup faqr atâ iken olayum faqîr
Ölünce kişiyeye yeter bir ḥaşır

Kefendür alup gidecegüm hemîn
Niçe bir olam hiç içün pes gamîn

Ne var görmedügüm cihânda ‘ aceb
Ki şimden girü anı idem taleb

Niçe cânı miḥnet odına atam
Şu görmedügüm daḥı gördüm tutam

Ḳanâ‘at çün olmaya toymaz beşer
Olursa daḥı mülk-i baḥr ile ber

50 Ḥüdâ virdügüne ḳanâ‘at gerek
Muḳadder irişür ne lâzım emek

Çü taqdîr olunmaya çekme zevâl
Olur ḥâşılun yoksa ancaḳ melal

İlâhî kemâlüm mezîd eylegil
Beni ehl-i ḥâle ‘ abîd eylegil

Kemâl ile vir baña şol deḡlü ḥâl
Ki ḳalmaya meyl-i cihâna mecal

Seni bilmedür bulmadur çün murâd
Murâduma irgür beni eyle şâd

55 Egerçi ki itdüm ziyâde günâh
Yine ‘afvun idinmişimdür benâh

Ölöp âdem adı qalur çün hemân
Yazalum çizelüm hele bir zaman

Ola zıkr hâyrına şâhuñ sebeb
Oķunsa vire ehl-i fâzla tarab

Ne sulţân imiş şâhumuz bileler
Añup cân u dilden du‘â ideler

Sonuç

Mecmualar, edebiyatımız içerisinde isimleri yıllar boyunca farklı sebeplerle zikredilmiş nadide ürünlerdir. İçerdikleri malzemelere göre ayrı birer önem kazanmış bu ürünlerden bizim çalışmamıza konu olanıysa bir şiir mecmuasıdır. Şiir mecmuaları içeriğinde, birer istiridye gibi nadide, gizli kalmış, keşfedilmeyi bekleyen malzemeleri barındırmaktadırlar. Bunlar, yeni bir şair, bir şairin yeni bir şiiri yahut yeni bir nazım şekli, vezin vb. unsurlar olabilir. Dolayısıyla mecmualar, bu alanda yapılacak çalışmalara başlı başına bir kaynak olabilecekleri gibi üzerlerine yapılan çalışmalar da diğer edebiyat tarihi çalışmalarına ve bu alanda çalışmalarını yürüten araştırmacılara oldukça faydalı bilgiler sağlamaktadır.

Mecmualar üzerine yürütülen tez çalışmaları bu manada önem arz etmektedir. Bir tez çalışmasında okunan mecmuanın içeriğinin incelenmesi, veriler halinde ortaya konması bir noktada diğer araştırmacılara bir basamak olabilmektedir. Bu sayede mecmua içerisinden oluşturulan veriler, bu tezler üzerinden incelenip yeni bulgularla birlikte geçmiş çalışmalara ışık tutmakta yahut bu çalışmalara katkıda bulunmaktadır. Bahsedilen duruma bir örnek ise çalışmamızda ortaya koyduğumuz bulgulardır.

Çalışmasını sürdürdüğümüz şiir mecmuası incelenirken karşımıza çıkan Behiştî mahlaslı iki şiirin, şairin divanında bulunmadığı görülmüştür. Şiirlerin Behiştî’ye ait olup olmadığını tespit edebilmek için şekil ve muhteva açısından yapılan incelemeler doğrultusunda, öncelikle bize yol gösteren, mecmuada bulunan aynı mahlaslı diğer dört şiirin divanda yer alması olmuştur. Hal böyle olunca çalışmamızda yer alan, Behiştî mahlaslı diğer iki şiirin de söz konusu şaire ait olduğu kanısına varılmıştır. Sonrasında ise gerek şairin kullandığı nazım şekilleri gerek vezinler ve kelime kadrosu gerekse okuyup, etkilendiği şairlerin belirlenmesi ve elimizdeki şiirlerle karşılaştırılması sonucunda şiirlerin Behiştî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.

Bu çalışmayla amaçlanan, Behiştî’nin, Yaşar Aydemir tarafından çeşitli mecmualar incelenerek hazırlanmış olan divanına bir katkıda bulunmak, ayrıca

Hayâlî'ye yazılmış bir tahmis ve mesnevi nazım şekliyle yazılmış bir tevhid olmak üzere bu iki şiirin zaman içerisinde şaire ve divanına ait yapılacağını düşündüğümüz çalışmalara ışık tutması yahut bu çalışmalarda yer edinerek şairin diğer şiirlerinin arasında bilinir olmasıdır.

Kaynakça

- Aydemir, Yaşar (2018). *Ramazan Behiştî Dîvânı*. [Elektronik Sürüm]. Ankara: Kültür Eserleri Dizisi. <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-199899/vizeli-ramazan-behisti-divani.html>
- Ceylan, Ömür (2023). "İncelemede Ölçünlülük ve Mestap Tezlerinin İnceleme Kısımına Dair Yeni Bir Şablon Önerisi". *Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 8: 21-28.
- İnceoğlu, Zümrüt (2023). *Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi Ali Nihat Tarlan Koleksiyonu 62 Numarada Kayıtlı Mecmu'a-i Eş'ar'ın Mecmuaların Sistematiik Tasnifi Projesi'ne Göre Tasnifi (100b -150a v.)*. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Kolunsağ, İbrahim (2023). "Mestap Tablolarında Açıklamalara/Notlara Dair Tespit ve Öneriler". *Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 8: 85-91.
- Köksal, M. Fatih (2012). "Şiir Mecmûalarının Önemi ve Mecmûaların Sistematiik Tasnifi Projesi (MESTAP)". *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII: Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*. Ed. Hatice Aynur vd. İstanbul: Turkuaz Yayınları, 409-431.
- Köksal, M. Fatih (2013). "Bâkî'nin Bilinmeyen Veda Gazeli ve Dîvânında Bulunmayan Bazı Şiirleri". *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 10: 319-330.
- Uçar, Abdullah (2022). "Zatî'nin Yayınlanmış Divanında Bulunmayan Bir Gazeli ve Bu Gazelin İncelenmesi". *Literra Turca*, 3: 1946-1959.
- URL-1: "Mecmûaların Sistematiik Tasnifi Projesi (MESTAP)". "<https://mestap.com/> (Erişim: 10.05.2024).

Çalışmanın yazarı/yazarları "COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri" çerçevesinde aşağıdaki hususları beyan etmişlerdir:

Etik Kurul Belgesi: Bu çalışma için etik kurul belgesi gerekmemektedir.

Finansman: Bu çalışma için herhangi bir kurum ve kuruluştan destek alınmamıştır.

Destek ve Teşekkür: Yazar tarafından danışmanı Doç. Dr. Taner Gök'e teşekkür edilmektedir.

Çıkar Çatışması Beyanı: Bu çalışmanın araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarın/yazarların potansiyel bir çıkar çatışması yoktur.

Yazarın Notu: Bu makale Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda hazırlanan *Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi Ali Nihat Tarlan Koleksiyonu 62 Numarada Kayıtlı Mecmu'a-i Eş'ar'ın, Mecmuaların Sistematiik Tasnifi Projesine Göre Tasnifi (150^b-197^a)* başlıklı Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

Katkı Oranı Beyanı: Bu alışmanın tm blmleri tek bir yazar tarafından hazırlanmıştır.

The author / authors of the study declared the following points within the framework of the "COPE-Code of Conduct and Best Practices Guidelines for Journal Editors":

Ethics Committee Approval: Ethics committee approval is not required for this study.

Funding: No support was received from any institution or organization for this study.

Support and Acknowledgment: By the author, her advisor Assoc. Prof. Dr. Taner Gk is thanked.

Declaration of Conflicting Interests: The author has no potential conflict of interest regarding research, authorship or publication of this study.

Author's Note: This article was produced from the master's thesis entitled *Classification According to the Systematic Classification of Journals Project (150b-197a) by Mecm'a-i Eş'ar*, Registered in the Ali Nihat Tarlan Collection of Suleymaniye Manuscript Library prepared at the Department of Turkish Language and Literature, Institute of Graduate Education, Çanakkale Onsekiz Mart University.

Author Contributions: All sections of this study have been prepared by a single author.